

BEHANDLING AV KONVENTIONSSTATERNAS RAPPORTER FRAMLAGDA MED STÖD AV
KONVENTIONENS ARTIKEL 9

Slutsatser av kommittén för avskaffande av rasdiskriminering

Finland

1. Kommittén behandlade Finlands 16 periodiska rapport utfärdad 2001 (CERD/C/409/Add.2) vid sitt 1600 och 1601 möte (CERD/C/SR1600 och 1601) som hölls den 14 och 15 augusti 2003. Följande slutsatser godkändes av kommittén vid det 1611 mötet (CERD/C/SR/1611), som hölls den 22 augusti 2003.

A. Inledning

2. Kommittén riktar sitt tack till konventionsstaten för rapporten som sänts in i tid och för delegationens kompletterande muntliga information. Kommittén uttrycker sin tillfredsställelse med att medborgarorganisationerna har ombetts att delta i beredningen av rapporten.

3. Kommittén framför också sitt tack till den närvarande sakkunniga delegationen och uppskattar de konstruktiva svaren på de frågor som ställdes.

B. Positiva synpunkter

4. Kommittén fäster uppmärksamhet vid att konventionsstatens omfattande och detaljerade rapport har sammanställts i enlighet med rapporteringsanvisningarna och att rapporten behandlar den kritik och

de rekommendationer som kommittén gav efter behandlingen av konventionsstatens föregående rapport.

5. Kommittén tackar konventionsstaten för att den har ratificerat en stor mängd internationella konventioner om mänskliga rättigheter.

6. Kommittén noterar med tillfredsställelse att konventionsstaten i enlighet med artikel 14 i konventionen har valt att lämna en förklaring så tidigt som 1994 och har ratificerat ändringarna i artikel 8 stycke 6 som godkändes den 15 januari 1992 vid konventionsstaternas fjortonde möte och genom resolution 47/111 av Förenta Nationernas generalförsamling.

7. Kommittén ställer sig positiv till regeringens handlingsprogram mot etnisk diskriminering och rasism, vars syfte är att stöda och utveckla åtgärder genom vilka goda etniska relationer främjas och etnisk diskriminering och rasism förhindras i det finska samhället, samt inrättandet av en tjänst för en minoritetsombudsman i enlighet med handlingsprogrammet den 1 september 2001.

8. Kommittén ställer sig positiv också till de program och system som konventionsstaten har skapat, samt undersökningar och utredningar som konventionsstaten har genomfört för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna och särskilt minoriteters rättigheter i enlighet med 92-98 styckena i Durban-handlingsprogrammet.

9. Kommittén ställer sig positiv till ett lagförslag, godkänt i januari 2003, om ändring av strafflagen genom vilken rasistiska motiv infördes i strafflagen som skärpningsgrund för straff. Kommittén uttrycker också sin tillfredsställelse över att strafflagen har kompletterats med bestämmelser med stöd av vilka man för deltagande i verksamhet som ordnas av organisationer som främjar eller uppviglar till rasdiskriminering kan dömas till straff.

10. Kommittén uttrycker också sin tillfredsställelse över en proposition av regeringen som bereds vid arbetsministeriet genom vilken det är meningen att genomföra två viktiga direktiv av Europeiska gemenskapen, rådets direktiv 2000/43/EG om genomförandet

av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung och rådets direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling.

C. Kritik och rekommendationer

11. Kommittén anser att den definition av same, som omfattas av konventionsstaten i enlighet med sametingslagen och högsta förvaltningsdomstolens tolkning och på vilken tillämpningen av lagstiftningen om samer bygger, är alltför snäv.

Kommittén anser att definitionen som i huvudsak, även om den inte enbart, bygger på talat språk och skatteuppbördslängder inte tillräckligt tar hänsyn till kriterierna för självidentifikation. Kommittén rekommenderar därför att konventionsstaten skall lägga större vikt vid individens möjlighet till självidentifikation i enlighet med kommitténs allmänna rekommendation VIII.

12. Även om kommittén fäst sig vid konventionsstatens fortlöpande insatser att lösa frågan om samernas markägande beklagar den att problemet ännu inte har lösts och Finland inte tillsvidare har anslutit sig till ILO:s konvention nr 169 om ursprungsfolk och stamfolk. Kommittén fäster konventionsstatens uppmärksamhet vid kommitténs allmänna rekommendation XXIII, som gäller ursprungsfolkens rättigheter och där konventionsstaterna uppmanas bl.a. att erkänna ursprungsfolkens rätt att äga, utveckla, övervaka och använda sina allmänna marker, områden och naturresurser samt skydda dessa rättigheter.

I detta sammanhang hänvisar kommittén till sina föregående slutsatser och uppmanar konventionsstaten att fortsätta att ta fram en adekvat lösning på tvisten om samernas rätt till mark tillsammans med samerna och rekommenderar att konventionsstaten ansluter sig till ILO:s konvention nr 169 så snart som möjligt. Kommittén ber konventionsstaten att lämna närmare upplysningar i frågan om äganderätten till marken i sin nästa periodiska rapport.

13. Kommittén är oroad över den betydande mängd påståenden som kommit till kommitténs kännedom om att det i vissa befolkningsgrupper, främst bland unga, förekommer rasistiska och främlingsfientliga attityder.

Kommittén uppmanar konventionsstaten att fortsätta att följa upp alla tendenser som kan leda till rasistiskt och främlingsfientligt beteende samt att bekämpa det negativa inflytandet från sådana tendenser. Kommittén rekommenderar också att konventionsstaten fortsätter att höja medvetenheten om kulturell mångfald på alla utbildningsnivåer och genomföra effektiva åtgärder för att underlätta minoritetsgruppers anpassning till det finländska samhället.

14. Med beaktande av konventionsstatens strävan att övervaka spridningen av rasistiskt, diskriminerande och främlingsfientligt material över internet är kommittén oroad över den ständiga spridningen av sådant material.

Kommittén påminner om att artikel 4 kan tillämpas på rasism som förekommer på internet och att den grundläggande principen om respekt för människovärdet förutsätter att alla stater bekämpar spridningen av främlingshat och uppvigling till främlingshat. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten vidtar behövliga åtgärder för att bekämpa spridningen av rasistisk propaganda över internet och att konventionsstaten i sin nästa periodiska rapport lämnar uppgifter om lägets utveckling och de åtgärder som i detta hänseende har vidtagits.

15. Kommittén uttrycker sin oro också för den bestämmelse om "försnabbad behandling" av asylansökningar som skall införas i den nya utlänningslagen. Enligt de nya bestämmelserna skall "försnabbad behandling" tillämpas för vissa grupper av asylansökningar och om ansökan förkastas och inresa förhindras kan en försnabbad behandling leda till att asylsökanden omedelbart avvisas. Även om det går att besvära sig över ett negativt beslut, kan beslutet verkställas inom åtta dagar oavsett besvären och därmed har besvär ingen uppskjutande verkan. Kommittén anser att så korta tidsfrister inte möjliggör ett effektivt användande av besvär förfarandet och kunde leda till en

oåterkallelig situation, även om förvaltningsmyndighetens beslut upphävs som en följd av besvären.

Kommittén uppmanar konventionsstaten att garantera asylsökandenas rättsskydd och säkra att alla förfaranden som tillämpas på asylansökningar i konventionsstaten följer statens internationella åligganden.

16. Vad gäller artikel 5 i konventionen är kommittén oroad över de svårigheter som romerna har upplevt i fråga om sysselsättning, boende och utbildning, samt de anmälda fall där romerna har upplevt diskriminering i vardagslivet bl.a. så att de har vägrats inträde till offentliga ställen, restauranger eller barer.

Kommittén fäster konventionsstatens uppmärksamhet vid kommitténs allmänna rekommendation XXVII som gäller diskriminering av romer och föreslår att konventionsstatens vidtar alla nödvändiga åtgärder för att främja tolerans och utrota fördomar och negativa stereotyper i syfte att undvika all slags diskriminering av romsamfundets medlemmar.

17. Kommittén påpekar att ovilja hos offer för rasdiskriminering att besvara sig i saken hos behöriga myndigheter delvis beror på att besvären inte anses leda till något.

Kommittén rekommenderar att konventionsstaten med så bred distribution som möjligt sprider information och ökar den allmänna medvetenheten om nationella rättsskyddsmedel som är tillgängliga i fall av rasdiskriminering, om rättsliga medel för att söka skadestånd i fall av diskriminering samt förfarandet med enskild klagan enligt artikel 14 i konventionen.

18. Kommittén uppmanar konventionsstaten att beakta de delar av Durbandeklarationen med handlingsprogram som gäller ärendet i samband med att konventionen genomförs nationellt, främst för artiklarna 2-7, och införa i sin nästa periodiska rapport information om andra verksamhetsplaner eller åtgärder som man vidtagit för att nationellt verkställa Durbandeklarationen med handlingsprogram.

20. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten fortsätter med bruket att ge rapporterna offentlighet när de har sänts in till kommittén och följa samma praxis vad gäller kommitténs slutsatser om rapporten.

21. Kommittén rekommenderar att konventionsstaten sänder in sina periodiska rapporter 17, 18 och 19 som en sammanställd handling senast den 13 augusti 2007 och att alla frågor som tagits upp i dessa slutsatser behandlas i den.